

Paddaisten Limousin

Paddaisten Limousin on menestynyt hyvin jalostuskilpailuissa. Viime vuonna jalostusarvoltaan kolme parasta sonnia sekä neljä lehmää viidestä löytyivät Paddaisista, jossa oli myös paras limousinkarja. Hyvät saavutukset näkyvät indeksien lisäksi muhkeina kasvutuloksina.

Paddaisissa on ollut aiemmin lypsykarjaa 60-luvulle asti, jolloin maidontuotanto loppui, kuten niin monella muullakin eteläsuomalaisella tilalla.

– 25 vuotta meni ilman eläimiä, kunnes 1988 tulivat nykyisen karjan ensimmäiset eläimet, Paddaisten kartanon isäntä Fredrik Rosenlew toteaa ja kertoo muuttaneensa tilalle pysyvästi 1984 isänsä kuoltua. Vaihtoehtoina oli ajaa kaikki alas tai rakentaa lisää.

– Me päätimme lisätä toimintaa. Koska 80-luvulla oli paljon kieltoja ja vapaasti sai perustaa oikeastaan vain pihvikarjan, päätimme hankkia emolehmiä.

Rodun valikoituminen limousiniksi oli enempi sattuma. Fredrik Rosenlew etsi paikkaa, josta saisi yhdellä kertaa ostettua noin 50 emoa, jotka olisivat myös suhteellisen hyviä.

– Silloin ei löytynyt yhtään isoa hereford-, charolais- tai angus-tilaa, mutta lähellä oli Qvidja,

josta löytyi osaamista ja myös ymmärrystä. Niinpä arvoimme eläimet, joka toinen emo jäi Qvidjaan ja joka toinen emo tuli meille. Heidän oli helpompi hankkia uudet eläimet myytyjen tilalle kuin minun haalia karja alkuun sieltä täältä. Qvidjasta sain myös konsulttiapua kymmenisen vuotta, Fredrik Rosenlew kertoo.

Ostettujen emojen joukossa oli joitakin ayrshire-limousin -risteytyksiä, mutta niistä kaikista luovuttiin pian temperamentin takia. Risteytysemojen vaikeampi käsiteltävyys näkyi kuulemma vielä neljännessäkin polvessa.

Nopea kasvu tärkeää

Paddaisissa on tällä hetkellä noin sata emoa. Kaikkiaan eläimiä oli huhtikuun lopussa hieman yli 200, jolloin osa emoista oli vielä poikimatta.

– Olemme nyt kahden vuoden ajan kokeilleet

poikivien emojen ruokintaa illalla vasta kello 21. Kokemustemme mukaan sen ansiosta sadasta syntyneestä vasikasta jopa 85 on syntynyt normaaliin työaikaan ja vain 15 vasikkaa yöllä. Mutta tämä vaatii vielä hieman lisää ”tutkimista”, isäntä naurahtaa.

Poikimisia toki valvotaan ja yölläkin käydään tarkastuskäynnillä. Lisäksi ovat myös valvontakamerat.

– Jalostustyö on a ja o, päätyömme, on aina ollut, Fredrik Rosenlew sanoo ja kertoo, että alkuvuosina tilalle ostettiin eläinainesta Tanskasta ja Ranskasta. Viimeisin tuonti oli muutama vuosi sitten, jolloin kahden nupoa linjaa edustavan sonnin, Glencoe Primetime ja Kinburn Renoir, spermaa tuotiin Uudesta Seelannista kumpaakin 150 annosta. Sonniin valinnassa auttoi sikäläisen Limousin yhdistyksen puheenjohtaja. Kumpaakin sonnia on vielä joitakin annoksia käyttämättä ja niitä on myös myyty muihin karjoihin.

Paljastuu yllättäen, että Fredrik Rosenlewillä on noin sadan emon limousin-risteytys -karja myös Uudessa Seelannissa. Karjan hoito-ohjeet, eläinvalinnat ja muut toimet hoituvat sähköpostitse ja kännykän välityksellä.

Nupojen sonnien käytölle löytyy parikin hyvää syytä.

Liharotujen Champion 2006 Vinogrono. Vinogrono on puolaa ja tarkoittaa viinirypälettä.

Mäellä oleva pyöreä rakennus on yksinkertainen ja toimiva suoja emoille myös talvella.

Pariviikkoinen Cojak-poika on Agata Brandysin lemmikki. Cojakin emä on Viviene ja isä P. Vidall.

– Nupoutuksen poisjääminen säästää työaikaa ja hoitajat sekä eläimet säästyvät nupoutuksen epämiellyttävyydeltä. Lisäksi nupon linjan vasikat syntyvät pienempinä.

Keskimäärin nupon linjan sonnivasikoiden syntymäpaino on ollut kaksi kiloa ja lehmävasikoiden puolitoista kiloa alhaisempi verrattuna muihin Paddaisissa syntyneisiin vasikoihin. Poikimavaikeuksia ei ole ilmennyt lainkaan.

Pienestä koostaan huolimatta vasikat kasvavat selkeästi nopeammin kuin muut vasikat. Fredrik Rosenlew toteaa kuitenkin, että ihan huiput ovat edelleen ranskalaisia. Nupot rasvoittuvat nopeammin ja hiehot pitää kuulemma teurastaa noin kaksi kuukautta aiemmin kuin puhtaasti eurooppalaista alkuperää olevat hiehot.

Tärkeää karjassa onkin mahdollisimman nopea kasvu.

– Vain siten varasto vaihtuu eli liikevaihtomme nousee, isäntä perustelee ja kertoo, että heidän karjassaan teuraskypsyys saavutetaan jopa viisi kuukautta aiemmin kuin muissa limousin-karjoissa. Sonnien vuoden keskipaino on 580 - 590 kilon paikkeilla.

Töitä monelle sonnille

Astutus- ja laidunkaudeksi emot jaetaan useaan ryhmään, joiden määrä riippuu laitumien sovitusta käytöstä ja jaosta kyseisenä vuonna. Nuoret, noin 1,5-vuotiaat sonnit saavat pienemmät, korkeintaan kymmenen emon ryhmät ensimmäisenä kautenaan. Vanhemmat ja kokeneemmat sonnit voivat astua 20 - 25 lehmää. Myös lehmien ikä vaikuttaa ryhmäjakoisiin, nuoret sonnit astuvat kokeneempia lehmiä ja hiehot ovat vanhempien sonnien laumassa.

– Siemennettäväksi olen valinnut tänä keväänä noin kymmenen hiehoa. Astutukseen käytän yleensä kolmea sonnina, kertoo Paddaisten kartanon karjasta vastaava agronomi Agata Brandys.

Agata Brandys on nyt noin 12 vuoden ajan vastannut karjasta. Hänellä on apunaan kaksi harjoittelijaa, joiden pesti kestää aina vuoden verran. Niin Agata kuin harjoittelijatkin ovat Varsovan yliopiston kasvatteja.

Varsovan yliopistossa koulutus on suunnilleen meidän agronomin ja agrologin välistä ja erittäin eläinpainotteinen. Paddaisten kartanolla on sopimus yliopiston kanssa, jonka mukaan aina kaksi neljännen vuosikurssin opiskelijaa tulee tilalle harjoittelemaan.

– Siemennettäväksi valitsen hiehot ja lehmät, joilla on selvä kiima. Siten siemennyksen tehokkuus onkin meillä 80 %. Lehmät joilla ei ole niin selvää kiimaa, astutetaan, kertoo Agata Brandys.

Sonnivalinnan tavoitteena Agata Brandysillä on uusien geenien tuominen karjaan erilaisista linjoista sekä uusien geneettisesti laadukkaiden eläinten saaminen. Läheisten sukulaisten välistä siemennystä tai astutusta hän luonnollisesti välttää.

– Esimerkiksi vuonna 2004 toin karjaan

Agata Brandys ja Fredrik Rosenlew navetan toimistolla, jota koristavat lukuisat palkinnot ja kunniakirjat.

siementä tanskalaisesta sonnista Grangården Marius. Marius on voittaja ”Viinirypäleen” eli Vinogronon isä. Vuonna 2005 toin siementä 20 annosta irlantilaisesta sonnista Milbrook R2K. Siemennesteen tuonnissa kiinnitin erityisesti huomiota helppoon poikimiseen.

Ajattelutapa kuluttajalähtöiseksi

Lihakarjan jalostuksesta ja jalostuksen tuloksista Fredrik Rosenlew toteaa, että Suomessa on liian monta liharotua ja liian pienet eläinmäärät, jotta voisimme päästä luotettavaan indeksilaskentaan. Lisäksi isäntä toteaa, että kuluttajaa kiinnostavat vain lihan maku ja laatu.

– Se tieto pitäisi saada mukaan indeksilaskentaan, kasvu tai poikimiset eivät palvele kuluttajaa. On yksipuolista, jos kuluttaja saa tietoa ketjusta taaksepäin, mutta tuottaja ei saa tietoa ▶▶▶